

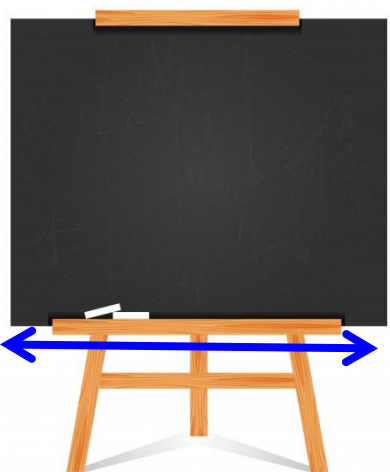
වාරය - 2

ශ්‍රේණිය : 07
කැකුම :
 M. නිරංජලා ප්‍රසාදිනී මිය
 බප/මිනු බණ්ඩාරනායක ම.වි
 මිරගම.
 මිනුවන්ගොඩ අධ්‍යාපන කලාපය

විෂයය :
ගණිතය

පාඩම : දිග
නිපුණතා මට්ටම -

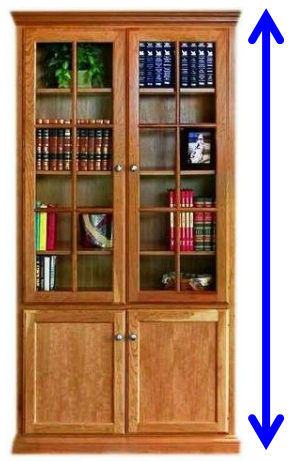
දරුවන් ආයුබෝවන්
 අපේ පාඩම අද දිග. දිග
 කියන්නේ කුමක්දැයි අපි
 මතක් කර ගනිමු.
 බලන්නකෝ පහතින් ජේන
 පින්තූර

කළුලේලේ දිග

පොත් මෙසයේ පළල

පොත් අල්මාරියේ උස

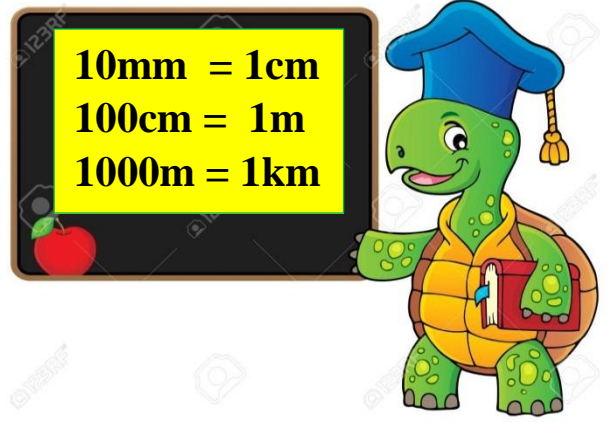
කසළ බඳුනේ ගැඹුර

දිග මනින ඒකක මොනවාදැයි දැන් අපි මතක් කර ගනිමු.

දිග මනින ඒකක

මිලි මීටර	(mm)
සෙන්ටි මීටර	(cm)
මීටර	(m)
කිලෝ මීටර	(km)

යාඵවනේ ඒ විතරක් නෙමේ මේකත් බලන්නකෝ, මතකයි නේද? ටීවර් කියලා දුන්නා.

මේ ආකාරයට ඒකක අතර සම්බන්ධතා ලබාගන්නා මතකයි නේද? ඒවා අපි දිග ආශ්‍රිත ගණනය කිරීම් (එකතු කිරීම, අඩු කිරීම, ගුණ කිරීම, බෙදීම) සඳහා භාවිතා කරමු හොඳද යාඵවනේ.

❖ අපි දැන් ඒකක අතර සම්බන්ධතා මගින් ඒකක පරිවර්තනය කිරීම පිළිබඳ 6 ශ්‍රේණියේදී ඉගෙන ගත් කරුණු මතකවීමට පහත ක්‍රියාකාරකම කරමු.

i)	20mm	=cm
ii)	5.3cm	=mm =cm.....mm
iii)	700cm	=m
iv)	3.2m	=cm =m.....cm
v)	8000m	=km
vi)	2.45km	=m =km.....m
vii)	37mm	=cm =mm
viii)	5cm 7mm	=mm =cm
ix)	275cm	=m =cm
x)	20m50cm	=m =cm
xi)	3850m	=km =m
xii)	4km5m	=km =m

බලන්න දුටේ ජුනේ ඩයගොල්ලන්ගේ විලිතුරු හරිද කියලා.

i)	2cm	vii)	3cm 7mm
ii)	53mm = 5cm 3mm	viii)	57mm = 5.7cm
iii)	7m	ix)	2m 75cm
iv)	320cm = 3m 20cm	x)	20.5m = 2050cm
v)	8km	xi)	3km 350m
vi)	2450m = 2km 450m	xii)	4.005km = 4005m

දරුවන් අපි බලමු. මේ කළුලෑල්ලේ වටේ දිග එකතුව කියද කියලා.

දිග මිනුම් එකතු කිරීම

දිග මිනුම් එකතු කිරීමේදී පහත ගැටළු පහසුවෙන් එකතු කරන්න පුළුවන්. බලමු කවුද ඉක්මනට නිවැරදිව කරන්නේ කියලා.

- 1) 5mm + 4mm =mm
- 2) 18cm + 12cm =cm
- 3) 20m + 150m =m
- 4) 475km+54km =km

මේවා සාමාන්‍ය ජර්දි එකතු කර එකකය දමන්න පුළුවන්. එහෙත් බලමු කවුද ඉක්මනින් නිවැරදිව හදලා තියෙන්නේ කියලා.

- 1) 9mm
- 2) 30cm
- 3) 170m
- 4) 529km

තවදුරටත් දිග මිනුම් එකතු කරලා බලමු යාළුවන්.

මෙහි දැක්වෙන පරිදි පැන්සල් දෙක එක දිගට තැබූ විට මුළු දිග කොපමණද?

cm	mm
5	3
+ 13	5
<u>18</u>	<u>8</u>

පහත ක්‍රියාකාරකමට අදාළ ගැටළු ඉහත උදාහරණය වගේ විසදලා පිළිතුරු සොයමු. b) ගැටළුව ඔයගොල්ල හදන්න ඕන. ඉස්සරවෙලා මිලිමීටර අගයන් දෙවනුව සෙන්ටි මීටර අගයන් සුළු කරන්න ඕන.

a)

cm	mm
15	5
+12	4
<u>27</u>	<u>9</u>

b)

cm	mm
20	6
+ 57	3
<u>77</u>	<u>9</u>

ඔන්න පළමුව සෙන්ටිමීටර අගයන් දෙවනුව මීටර අගයන් සුළු කරන්න.

$$\begin{array}{r} \text{a) m} \quad \text{cm} \\ 50 \quad 12 \\ +28 \quad 73 \\ \hline 78 \quad 85 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{b) m} \quad \text{cm} \\ 15 \quad 14 \\ + 78 \quad 18 \\ \hline \hline \end{array}$$

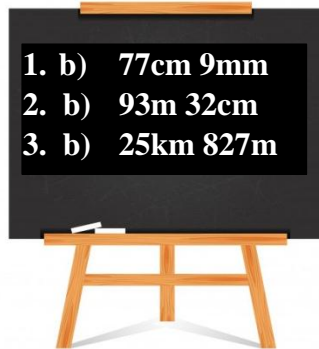
ඔන්න මේ ගැටළුවේ පළමුව මීටර අගයන් දෙවනුව කිලෝමීටර අගයන් සුළු කරන්න.

$$\begin{array}{r} \text{a) km} \quad \text{m} \\ 7 \quad 57 \\ + 5 \quad 275 \\ \hline 12 \quad 332 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{b) km} \quad \text{m} \\ 18 \quad 754 \\ + 7 \quad 73 \\ \hline \hline \end{array}$$

ඔන්න බලන්න යාච්චනේ ඔයාලගේ පිළිතුර හරිද කියලා. b කොටසට අදාළ පිළිතුරු විවර බෝඩ් එකට දාලා.

ඔන්න විවර ඊළඟට කියලා දෙන්න යන්නේ වෙනස් ආකාරයේ දිග මිනුම් එකතු කිරීමේ ගැටළු කිහිපයක්. බලමු ඒවා හඳුන්වන කොහොමද කියලා.

1. පළමුව සෙන්ටිමීටර හා මිලි මීටර එකතු කරන ආකාරය බලමු.

$$\begin{array}{r} \text{a) cm} \quad \text{mm} \\ 15 \quad 9 \\ + 10 \quad 8 \\ \hline \hline \end{array}$$

පියවර 1

$$\begin{array}{r} \text{mm} \\ 9 \\ + 8 \\ \hline 17 \end{array}$$

නමුත් මිලි මීටර තීරයේ 17mm තැබිය නොහැක.
10mm = 1cm ලෙස cm තීරයට එකතු විය යුතුය.
∴ 17mm = 10mm + 7mm
= 1cm + 7mm

පියවර 2

7mm, මිලි මීටර තීරයේ ලියමු.

පියවර 3

1cm, සෙන්ටි මීටර තීරයට ගෙන ගිය විට පහත පරිදි cm තීරය එකතු වේ.

$$\begin{array}{r}
 \text{cm} \\
 1 \\
 15 \\
 + 10 \\
 \hline
 26
 \end{array}$$

පියවර 4

දැන් ගැටළුවේ විසඳුම පහත පරිදි වේ.

$$\begin{array}{r}
 \text{a) cm} \quad \text{mm} \\
 15 \quad 9 \\
 + 10 \quad 8 \\
 \hline
 26 \quad 7
 \end{array}$$

ඉහත ගැටළුව විසඳන ආකාරය අධ්‍යයනය කරලා පහත ගැටළුව විසඳන්න යාළුවනේ.

$$\begin{array}{r}
 \text{b) cm} \quad \text{mm} \\
 7 \quad 7 \\
 + 12 \quad 6 \\
 \hline
 \hline
 \end{array}$$

2. මීටර සෙන්ටිමීටර අගයන් එකතු කරන ආකාරය බලමු.

$$\begin{array}{r}
 \text{a) m} \quad \text{cm} \\
 15 \quad 70 \\
 + 5 \quad 88 \\
 \hline
 \hline
 \end{array}$$

පියවර 1

$ \begin{array}{r} \text{cm} \\ 70 \\ + 88 \\ \hline 158 \end{array} $	<p>නමුත් සෙන්ටි මීටර තීරයේ 158cm තැබිය නොහැක. 100cm = 1m ලෙස m තීරයට එකතු විය යුතුය. 158cm = 100cm + 58cm = 1m + 58cm</p>
--	--

පියවර 2

58cm, සෙන්ටි මීටර තීරයේ ලියමු.

පියවර 3

1m, මීටර තීරයට ගෙන ගිය විට පහත පරිදි m තීරය එකතු වේ.

$$\begin{array}{r}
 \text{m} \\
 1 \\
 15 \\
 + 5 \\
 \hline
 21
 \end{array}$$

පියවර 4

දැන් ගැටළුවේ විසඳුම පහත පරිදි වේ.

$$\begin{array}{r} \text{a) } \quad \text{m} \quad \text{cm} \\ \quad 15 \quad 70 \\ + \quad 5 \quad 88 \\ \hline \quad 21 \quad 58 \end{array}$$

ඉහත ගැටළුව විසඳන ආකාරය අධ්‍යයනය කරලා පහත ගැටළුවක් විසඳන්න යාළුවනේ.

$$\begin{array}{r} \text{b) } \quad \text{m} \quad \text{cm} \\ \quad 5 \quad 92 \\ + 28 \quad 65 \\ \hline \hline \end{array}$$

3. කිලෝ මීටර, මීටර අගයන් එකතු කරන ආකාරය බලමු.

$$\begin{array}{r} \text{a) } \quad \text{km} \quad \text{m} \\ \quad 20 \quad 755 \\ + 12 \quad 810 \\ \hline \quad 33 \quad 565 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{m} \\ 755 \\ \hline 810 \\ 1565 \end{array}$$

එනම් 1km 565m

$$\begin{array}{r} \text{b) } \quad \text{km} \quad \text{m} \\ \quad 5 \quad 370 \\ + 4 \quad 853 \\ \hline \hline \end{array}$$

මෙන්ම යාළුවනේ ඉහත ගැටළුවලට පිළිතුරු.

- 1. b. 20cm 3mm
- 2. b. 34m 57cm
- 3. b. 10km 223m

එහෙත්ම දැන් පෙළපොතේ 16.1 අන්‍යාස මාලාවක් කරන්න. ටීවර් කිව්වේ හොඳද?

දිග මිනුම් අඩු කිරීම

දරුවනේ දිග මිනුම් එකතු කිරීම අපි දැන් ඉගෙන ගන්නා. ඊළඟට අපි බලමු දිග මිනුම් අඩු කරන්නේ කොහොමද කියලා. මේ ගැටළු ටික පිටපත් කරගන්නකෝ.

$$\begin{array}{r} 1) \text{ mm} \\ 8 \\ - 4 \\ \hline \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2) \text{ cm} \\ 15 \\ - 7 \\ \hline \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3) \text{ m} \\ 250 \\ - 155 \\ \hline \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4) \text{ km} \\ 70 \\ - 27 \\ \hline \hline \end{array}$$

5) මෙම ගැටළුව බලන්න.

බිත්තියේ උස 4m 30cm
දොරේ උස 2m 20cm යි

දොරේ සිට බිත්තිය කෙළවරට ඇති උස කොපමණද?

❖ මෙහිදී ගැටළුව අඩු කිරීමේ ගැටළුවක් බව පළමුව අවබෝධ කරගත යුතුයි දැරුවනේ. මෙය බිත්තියේ ඉතිරි ප්‍රමාණයක උසකි.

දැන් අඩු කිරීම පහත ආකාරයට විසඳමු.

$$\begin{array}{r} \text{m} \quad \text{cm} \\ 4 \quad 30 \\ - 2 \quad 20 \\ \hline 2 \quad 10 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6) \text{ cm} \quad \text{mm} \\ 12 \quad 7 \\ - 5 \quad 3 \\ \hline \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7) \text{ km} \quad \text{m} \\ 7 \quad 250 \\ - 4 \quad 175 \\ \hline \hline \end{array}$$

විද්‍යාගාර : මෙහිදී ද පළමුව කුඩා ඒකකයේ දෙවනුව විශාල ඒකකයේ එකතු කළ ආකාරයට අඩු කල යුතුය.

ඉහත ගැටළුව සඳහා පිළිතුරු.

1. 4mm
2. 8cm
3. 95m
4. 43km
6. 7cm 4mm
7. 3km 75m

දැන් දිග මිනුම් අඩු කිරීම පිළිබඳ තවදුරටත් සොයා බලමු.

උදා: 1) a. 30cm 5mm – 17cm 8mm විසඳමු.

$$\begin{array}{r} \text{cm} \quad \text{mm} \\ 30 \quad 5 \\ - 17 \quad 8 \\ \hline \hline \end{array}$$

පළමුව මේ ආකාරයට ගැටළුව පහලට ලියාගමු.

- ❖ මෙම ගැටළුව විසඳීමේ දී පළමුව mm අගයන් අයත් තීරය අඩු කල යුතුය.
- ❖ නමුත් 5mm න් 8mm ක් අඩුකල නොහැකි බව ඔබට අවබෝධ කරගත හැකිය.
- ❖ එසේ නම් මෙවැනි ගැටළු විසඳන ආකාරය අප සොයා බලමු.

I ක්‍රමය

පියවර 1

30cm 5mm අගය සෙන්ටිමීටර වලින් දක්වමු.

30.5cm

17cm 8mm අගය ද සෙන්ටිමීටර වලින් දක්වමු.

17.8cm

පියවර 2

දැන් දශම සංඛ්‍යා 2ක් අඩු කරන ආකාරයට අඩු කරන්න.

$$\begin{array}{r} \text{cm} \\ 30.5 \\ - 17.8 \\ \hline 12.7 \end{array}$$

පියවර 3

දැන් පිළිතුර 12.7cm

එසේ නැතිනම් 12cm 7mm ලෙස දැක්විය හැක.

II ක්‍රමය

$$\begin{array}{r} \text{cm} \quad \text{mm} \\ 30 \quad 5 \\ - 17 \quad 8 \\ \hline \hline \end{array}$$

එකතු කිරීමේදී 10mm වඩා වැඩි වූ විට 10mm, 1cm ලෙස cm තීරයට එකතු කල පරිදි අඩු කිරීමේදී, අඩු කල නොහැකි අවස්ථා වලදී cm තීරයෙන් 1cm අගයක් mm තීරයට ගෙන එමයි.

පියවර 1

30cm වලින් 1cm ක් මිලි මීටර තීරයට ගෙන යමු. එවිට සෙන්ටිමීටර තීරයේ 29cm ක් ඉතිරි වේ.

පියවර 2

දැන් එකම සංඛ්‍යා 2ක් අඩු කරන ආකාරයට අඩු කරන්න.

$$\begin{array}{r} 1 \text{ cm} \rightarrow 10\text{mm} \\ + 5\text{mm} \\ \hline 15\text{mm} \end{array}$$

1cm, මිලි මීටර තීරයට ගෙනා විට 10mm වේ. එවිට mm තීරයේ ඉහලම 5mm සමග එකතු වේ.

පියවර 3

$$\begin{array}{r} 15\text{mm} \\ - 8\text{mm} \\ \hline 7\text{mm} \end{array}$$

දැන් mm තීරය මෙලෙස අඩු කරමු.

පියවර 4

cm	දැන් cm තීරය අඩු කරමු.
29	
- 17	
12	

පියවර 5

අවසාන පිළිතුර

cm	mm	
30	5	
- 17	8	
12	7	

ලෙස ලබාගත හැකිය.

b)

cm	mm	
54	2	
- 17	5	
36	7	

ලෙස පිළිතුර පහසුවෙන් ගත හැකිය.

උදා : 2

a) 75m 12cm – 18m 28cm විසඳමු.

I ක්‍රමය

පියවර 1 : පළමුව අගයන් දෙක මීටර වලින් දැක්වන්න.

පියවර 2 : ඉන්පසු අඩු කරන්න.

$$75\text{m } 12\text{cm} = 75.12\text{m}$$

$$18\text{m } 28\text{cm} = 18.28\text{m}$$

m	
75.12	
- 18.28	
56.84	

එනම් පිළිතුර,

56.84m හෝ 56m 84cm ලෙස දැක්විය හැකිය.

II ක්‍රමය

පියවර 1 : මීටර 75න් 1m ක් සෙන්ටිමීටර තීරයට ගෙන එමු. එවිට මීටර 74ක් මීටර තීරයේ ඉතිරි වේ.

පියවර 2 : 1m → 100cm අගය 12cm වලට එකතු කරන්න.

පියවර 3 : දැන් 100cm + 12cm = 112cm අගයෙන් 28cm අගය අඩු කරන්න.

පියවර 4 : ඊළඟට 74m අගයෙන් 18m අගය අඩු කරන්න.

අවසාන පිළිතුර

m	cm	
75	12	
- 18	28	
56	84	ලෙස ලැබේ.

b) අමාලිගේ කාමරයේ දිග 6m 5cm වේ. කාමරයේ දිග අතට 2m 15cm ඇඳ තබා ඇත. එම ඇඳ තැබූ පසු ඉතිරි වන තීරුවේ දිග කොපමණද?

ඉහත ගැටළුව විසඳන ආකාරය බලමු. ඇඳ තැබූ විට කාමරයේ දිග අතට ඉතිරි වන තීරයේ දිග සෙවීමට කාමරයේ දිගින් ඇඳේ දිග අඩු කළ යුතුය.

I ක්‍රමය

පියවර 1 : 6m 5cm හා 2m 15cm අගයන් දෙක මීටර වලින් දක්වමු.

පියවර 2 : දැන් දශම සංඛ්‍යා දෙකක් අඩු කරන ආකාරයට අඩු කරමු.

$$\begin{array}{r}
 6\text{m } 5\text{cm} \rightarrow 6.05\text{m} \\
 2\text{m } 15\text{cm} \rightarrow 2.15\text{m} \\
 \text{m} \\
 6.05 \\
 - 2.15 \\
 \hline
 3.90
 \end{array}$$

පිළිතුර 3.9m හෝ 3m 90cm වේ.

II ක්‍රමය :

ඉහත a) ගැටළුවේ පියවර දැක් වූ ආකාරයට අඩු කරන්න.

m	cm	
6	5	→ 100cm+5cm = 105cm
- 2	15	
3	90	

උදා : 03

a) 7km 50m - 5km 750m විසඳමු

I ක්‍රමය

පෙර ගැටළුවල පරිදීම අගයන් කිලෝමීටර වලින් දක්වා අඩු කරමු.

$$7\text{km } 500\text{m} \rightarrow 7.050 \text{ km}$$

$$5\text{km } 750\text{m} \rightarrow 5.750\text{km}$$

km

7.050

$$\begin{array}{r} - 5.750 \\ \hline 1.300 \end{array}$$

පිළිතුර $1.300 = 1.3\text{km}$ හෝ $1\text{km } 300\text{m}$ වේ.

II ක්‍රමය

km	m	→	$1\text{km} + 50\text{m} = 1000\text{m} + 50\text{m} = 1050\text{m}$
7	50		
-	5	750	
	1	300	

මෙහිදී ද 50m වලින් 750m අඩු කල නොහැකි නිසා 7km වලින් 1km ටීටර තීරයට ගෙන එමු. දැන් 50m අගය 1050 බවට පත්වේ.

පහත ගැටළු විසඳන්න.

මෙම ගැටළු විසඳීමට I ක්‍රමය හෝ II ක්‍රමය අතරින් පහසු ක්‍රමය භාවිත කරන්න.

- 1) $8\text{cm } 4\text{mm} - 5\text{cm } 5\text{mm}$
- 2) $18\text{m } 7\text{cm} - 12\text{m } 10\text{cm}$
- 3) $275\text{km } 70\text{m} - 180\text{km } 145\text{m}$

පිළිතුර

පෙළපොතේ 16.2 අභ්‍යාසය කරන්න යාළුවනේ.

දිග මිනුම් ගුණ කිරීම

උදා :1

පැදුරක දිග $1\text{m } 5\text{cm}$ නම් එවැනි පැදුරු 12ක් එක දිගට තැබූ විට දිග කොපමණ වේද?

අපි බලමු දරුවනේ මෙය විසඳන ආකාරය

I ක්‍රමය

$$\begin{array}{r}
 \text{m} \quad \text{cm} \\
 1 \quad 5 \\
 \times \quad 12 \\
 \hline
 12 \quad 60 \\
 \hline
 \hline
 \end{array}$$

පිළිතුර 12m 60cm වේ.

II ක්‍රමය

1m 5cm සෙන්ටිමීටරවලින් දක්වා 12න් ගුණ කරමු.

$$1\text{m } 5\text{cm} = 105\text{cm}$$

$$\begin{array}{r}
 \text{cm} \\
 105 \\
 \times 12 \\
 \hline
 210 \quad \text{එනම් පිළිතුර,} \\
 105 \quad 1260 \text{ cm හෝ} \\
 \hline
 1260 \quad 12\text{m } 60\text{cm වේ.} \\
 \hline
 \hline
 \end{array}$$

උදා : 2

කමිසයක් මැසීමට අවශ්‍ය රෙදිවල ප්‍රමාණය 2m 30cm නම්, එවැනි කමිස 5ක් මැසීමට කොපමණ රෙදි ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වේද?

I ක්‍රමය

$$\begin{array}{r}
 \text{m} \quad \text{cm} \\
 2 \quad 30 \\
 \times \quad 5 \\
 \hline
 \hline
 \hline
 \end{array}$$

පියවර 1 : පළමුව 30cm 5න් ගුණ කරමු. (30cmx5 = 150cm)

පියවර 2 : නමුත් 150cm සෙන්ටි මීටර තීරයේ තැබිය නොහැක. එය,

$$\begin{aligned}
 150\text{cm} &= 100\text{cm} + 50\text{cm} \\
 &= 1\text{m} + 50\text{cm}
 \end{aligned}$$

පියවර 3 : දැන් 50cm, සෙන්ටිමීටර තීරයේ ලියමු.

$$\begin{array}{r}
 \text{m} \quad \text{cm} \\
 2 \quad 30 \\
 \times \quad 5 \\
 \hline
 50 \\
 \hline
 \hline
 \end{array}$$

පියවර 4 : දැන් 2m, 5 න් ගුණ කරමු.

$$2\text{m} \times 5 = 10\text{m}$$

නමුත් cm තීරයේ ඉතිරි වූ 1m දැන් 10m වලට එකතු කරමු. එවිට,

$$10m + 1m = 11m \text{ එය මීටර තීරයේ ලියමු.}$$

පියවර 5 : අවසාන පිළිතුර පහත පරිදි ලැබේ.

$$\begin{array}{r} \text{m cm} \\ 2 \quad 30 \\ \times \quad 5 \\ \hline 11 \quad 50 \end{array}$$

II ක්‍රමය

2m 30cm x 5 සුළු කිරීමේදී,

පියවර 1 : 2m 30cm, සෙන්ටිමීටරවලින් දක්වන්න.

$$2m \quad 30cm = 230 \text{ cm}$$

පියවර 2 : cm

$$\begin{array}{r} 230 \\ \underline{\quad 5} \\ 1150 \end{array} \quad \therefore \text{පිළිතුර පහත පරිදි ලැබේ.}$$

$1150\text{cm} = 11\text{m } 50\text{cm}$

උදා : 3 60km 360m x 7 ගුණ කරමු

I ක්‍රමය

$$\begin{array}{r} \text{km} \quad \text{m} \\ 60 \quad 360 \\ \times \quad \quad 7 \\ \hline \hline \hline \end{array}$$

පියවර 1 : පළමුව $360\text{m} \times 7 = 2520\text{m}$
 $2520\text{m} = 2\text{km } 520\text{m}$

පියවර 2 : දැන් $60\text{km} \times 7 = 420\text{km}$

පියවර 3 : මීටර තීරයේ 2km ක් 420km අගයට දැන් එකතු කරමු.

$$420\text{km} + 2\text{km} = 422\text{km}$$

පියවර 4 : අවසාන පිළිතුර පහත පරිදි ලැබේ.

$$\begin{array}{r} \text{km} \quad \text{m} \\ 60 \quad 360 \\ \times \quad \quad 7 \\ \hline 422 \quad 520 \end{array}$$

II ක්‍රමය

60km 360m මීටර වලින් දක්වා 7න් ගුණ කරමු.

$60\text{km } 360\text{m} = 60360\text{m}$

$$\begin{array}{r} 60360 \text{ m} \\ \underline{\quad 7} \\ \underline{\underline{422520}} \end{array}$$

එනම් පිළිතුර 422520m ලෙස හෝ 422 km 520m ලෙස තැබිය හැක.

පහත ගැටළු විසඳන්න.

මෙම ගැටළු විසඳීමට I ක්‍රමය හෝ II ක්‍රමය අතරින් පහසු ක්‍රමය භාවිත කරන්න.

- 1) 5cm 8mm x 3
- 2) 18m 20cm x 8
- 3) 10km 745m x 5
- 4) 75m 80cm x 12

පිළිතුරු

- 1) 1.7cm 4mm
- 2) 145m 60cm
- 3) 53km 725m
- 4) 909m 60cm

පෙළපොතේ 16.3 අභ්‍යාසය කරන්න යාළුවනේ.

දිග මිනුම් පූර්ණ සංඛ්‍යාවකින් බෙදීම

උදා: 1

යාළුවනේ ඔයාලට ජේනවා නේද ඔය ලණුව. ඔය ලණුවේ මුළු දිග 150m 45cm නම්, ඒක සමාන කොටස් 5කට බෙදුවොත් එක ලණු කැබැල්ලක දිග කීයක් වෙයිද? ඔයාලට කියන්න පුළුවන්ද? ඔන්න එහෙනම් අහගන්න. දැන් ටීවර් කියලා දෙන්නයි හදන්නේ.

I ක්‍රමය :

බෙදීමේදී වඩා පහසු වන්නේ, ඒකක දෙකෙන් කුඩා ඒකකයට අගය හරවා බෙදීමයි. එනම්,

5cm 7mm වැනි අගයක් → mm බවටත්
 6m 4cm වැනි අගයක් → cm බවටත්
 7km 3m වැනි අගයක් → m බවටත්
හැරවීම කළ යුතුය.

ලණුවේ මුළු දිග = 150m 45cm
 කැබලි ගණන = 5
 150m 45cm = 15045 cm

දැන් $15045 \text{ cm} \div 5$ සුළු කරමු

$$\begin{array}{r} 3009 \\ 5 \overline{) 15045} \\ \underline{15} \\ 0045 \\ \underline{45} \\ 0 \end{array}$$

$\therefore 3009 \text{ cm} = 30\text{m } 9\text{cm}$

\therefore ලඟු කැබැල්ලක දිග = 30m 9cm

II ක්‍රමය :

මීටර හා සෙන්ටිමීටර තිබෙන ආකාරයෙන්ම බෙදීමු.

$$\begin{array}{r} 30 \quad 9 \\ 5 \overline{) 150 \text{ m } 45\text{cm}} \\ \underline{150} \\ 0 \quad 45\text{cm} \\ \underline{45\text{cm}} \\ 0 \end{array}$$

උදා: 2 $43\text{km } 408 \text{ m} \div 8$ සුළු කරමු.

I ක්‍රමය

$43\text{km } 408\text{m} = 43408 \text{ m}$
 $\therefore 43408 \div 8 = 5426\text{m}$
 $\therefore 5426\text{m} = 5\text{km } 426\text{m}$

$$\begin{array}{r} 5426 \\ 8 \overline{) 43408\text{m}} \\ \underline{40} \\ 34 \\ \underline{32} \\ 20 \\ \underline{16} \\ 48 \\ \underline{48} \\ 0 \end{array}$$

II ක්‍රමය

$$\begin{array}{r} 5\text{km} \quad 426\text{m} \\ 8 \overline{) 43\text{km} \quad 408\text{m}} \\ \underline{40} \\ 3\text{km} \rightarrow 3000\text{m} \\ \phantom{3\text{km}} \rightarrow 3408\text{m} \\ \phantom{3\text{km}} \underline{32} \\ \phantom{3\text{km}} 20 \\ \phantom{3\text{km}} \underline{16} \\ \phantom{3\text{km}} 48 \\ \phantom{3\text{km}} \underline{48} \\ \phantom{3\text{km}} 0 \end{array}$$

මෙහිදී km තීරය 8න් බෙදූ විට 3km ඉතිරි වේ.

එම 3km මීටර තීරයට ගෙන යමු.

එවිට මීටර තීරයේ ඇති මීටර ගණන = $3000\text{m} + 408\text{m}$
 = 3408 m වේ.
 දැන් $3408 \div 8$ බෙදමු

පහත ගැටළු විසඳන්න.

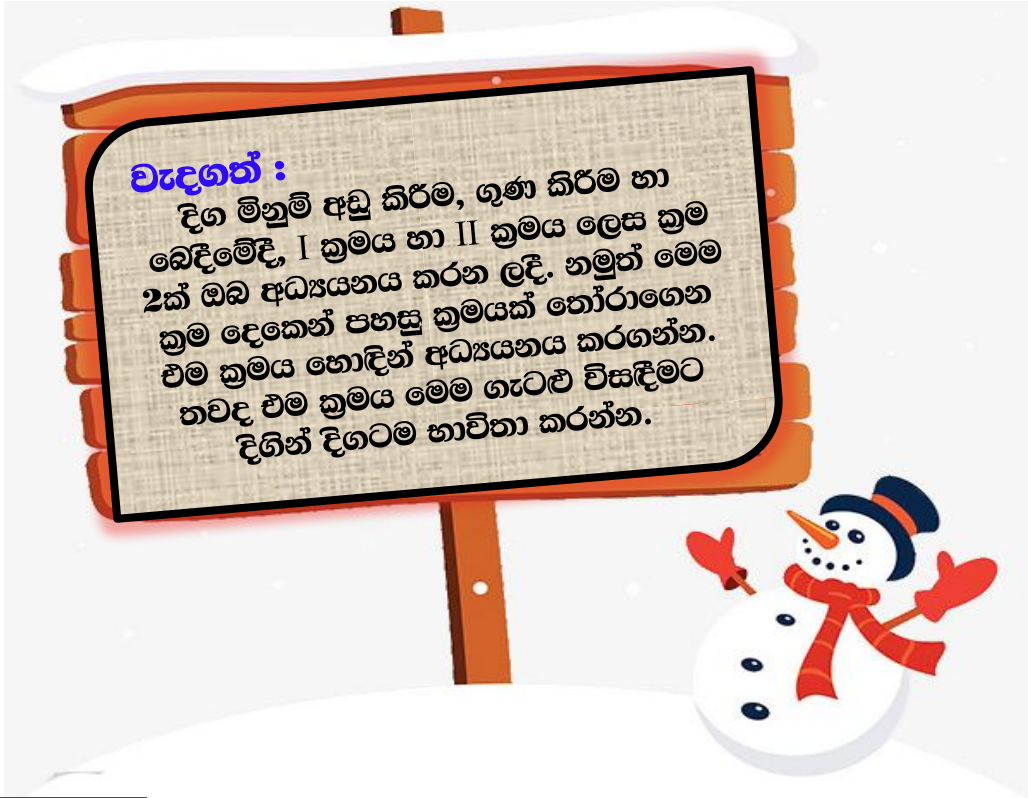
මෙම ගැටළු විසඳීමට I ක්‍රමය හෝ II ක්‍රමය අතරින් පහසු ක්‍රමය භාවිත කරන්න.

- 1) $5\text{cm } 2\text{mm} \div 4$
- 2) $20\text{ m } 5\text{cm} \div 3$
- 3) $74\text{ km } 30\text{m} \div 5$

පිළිතුරු

16.4 අභ්‍යාසයක් කරන්න ඔබ යාළුවනේ.

වැදගත් :

දිග මිනුම් අඩු කිරීම, ගුණ කිරීම හා බෙදීමේදී, I ක්‍රමය හා II ක්‍රමය ලෙස ක්‍රම 2ක් ඔබ අධ්‍යයනය කරන ලදී. නමුත් මෙම ක්‍රම දෙකෙන් පහසු ක්‍රමයක් තෝරාගෙන එම ක්‍රමය භාවිතයේදී අධ්‍යයනය කරන්න. තවද එම ක්‍රමය මෙම ගැටළු විසඳීමට දිගින් දිගටම භාවිතා කරන්න.

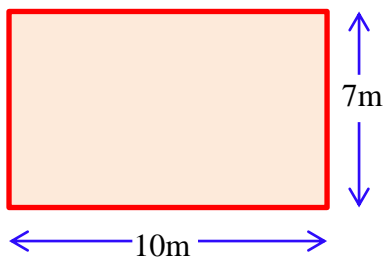
පරිමිතිය

දැන් අපි දිග මිනුම් ක්‍රම භාවිතා කර සංවෘත තල රූපයක පරිමිතිය සොයමු.

පළමුව **පරිමිතිය** යනු කුමක්දැයි මතක් කර ගනිමු.

සංවෘත තල රූපයක පැති සියල්ලේ දිගවල එකතුව, එහි පරිමිතිය ලෙස හැඳින්වේ.

උදා : 1

$$\begin{aligned} \text{පරිමිතිය} &= 10\text{m} + 7\text{m} + 10\text{m} + 7\text{m} \\ &= 34\text{m} \end{aligned}$$

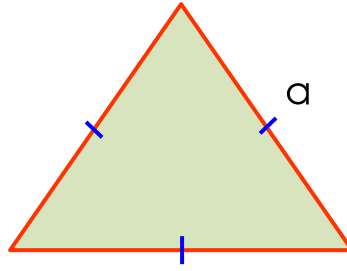
උදා : 2

a) සමපාද ත්‍රිකෝණයක පරිමිතිය සොයමු.

පරිමිතිය P නම්

$$P = a + a + a$$

$$= 3a$$

b) සමපාද ත්‍රිකෝණයේ පාදයක දිග 15cm 5mm නම්, ත්‍රිකෝණයේ පරිමිතිය සොයන්න.

$$\text{සමපාද ත්‍රිකෝණයේ පරිමිතිය} = 3a$$

$$= 3 \times 15\text{m } 5\text{cm}$$

$$= \underline{45\text{m } 15\text{cm}}$$

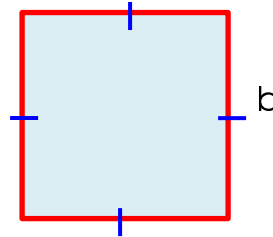
උදා : 3

a) සමචතුරස්‍රයක පරිමිතිය සොයමු.

පරිමිතිය P නම්

$$P = b + b + b + b$$

$$= 4b$$

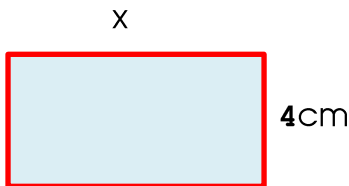
b) සමචතුරස්‍රයේ පාදයක දිග 10m 12cm නම්, සමචතුරස්‍රයේ පරිමිතිය සොයන්න.

$$\text{සමචතුරස්‍රයේ පරිමිතිය} = 4b$$

$$= 4 \times 10\text{m } 12\text{cm}$$

$$= \underline{40\text{m } 48\text{cm}}$$

උදා : 4

සෘජුකෝණාස්‍රයේ පරිමිතිය 28cm නම් x හි අගය සොයන්න.

$$\text{සෘජුකෝණාස්‍රයේ පරිමිතිය} = x + 4 + x + 4$$

$$= 2x + 8$$

නමුත් සෘජුකෝණාස්‍රයේ පරිමිතිය = 28cm නිසා

$$28 = 2x + 8$$

$$28 - 8 = 2x$$

$$\underline{\underline{\frac{20}{2} = \frac{2x}{2}}}$$

$$\underline{\underline{10 = x}}$$

16.5 අභ්‍යාසයන් කරන්න ඕන යාළුවන්.